

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 2, 47

Meresõiduohutuse seadus

Vastu võetud 17.12.1997

1. peatükk. ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse eesmärk ja rakendusala

(1) Käesolev seadus reguleerib meresõiduohutuse tagamist Eestisregistreeritud laevadel ningväikelaevadel. Seadus laieneb välisriigi laevadele ja väikelaevadele Eesti Vabariigi territoriaal- ja sisemerialal, samuti siseveeteedel ja sadamates niivõrd, kui see on sätestatud käesolevas seaduses.

(2) Seadus ei laiene sõja- ja piirivalvelaevadele.

§ 2. Rahvusvaheliste konventsioonide nõuetekohane rakendamine

Vabariigi Valitsus kehtestab Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni meresõiduohutust reguleerivate konventsioonide, millega Eesti Vabariik on ühinenud, ning nendest tulenevate koodeksite, resolutsioonide ja ringkirjade (edaspidi *rahvusvahelised konventsioonid*) rakendamise korra.

§ 3. Seaduses kasutatud mõisted

(1) Laev käesoleva seaduse tähenduses on liikur- võiteisaldatav ujuvvahend kogupikkusega 24 või enam meetrit. Laevana käsitatakse ka ujuvvahendit kogupikkusega alla 24 m, kui sedakasutatakse majandustegevuseks või kutsetöök.

(2) Väikelaev käesoleva seaduse tähenduses on jaht, kaatervõi paat kogupikkusega alla 24 m. Väikelaevana ei käsitata sõudepaati kandevõimega kuni 100 kg, süsta kandevõimega kuni 150 kg, purjelauda, vesijalgratast või mis tahes ujuvvahendit kogupikkusega alla 2,5 m.

(3) Reeder on ettevõtja, kes valdab laeva ja kasutab seda oma nimel.

(4) Üldkasutatav veete on laevaliikluseks sobiv veeala, mis asub väljaspool sadamasisesõiduteed ja akvatooriumi ning on mõeldistatud ja vajaduse korral määratud.

(5) Klassifikatsiooniühing on laeva tehnilist järelevalvet teostav ühing, mis juhendab oma tegevuses rahvusvaheliste konventsioonide nõuetest ja oma reeglitest.

2. peatükk. MERESÕIDUOHUTUSTTÕENDAVAD TUNNISTUSED. REEDERIMERESÕIDUOHUTUSALANE AUDITEERIMINE

§ 4. Tunnistuste väljastamine

(1) Laeval peavad olema rahvusvaheliste konventsioonide ja käesolevaseadusega ettenähtud kehtivad meresõiduohutust tõendavad tunnistused.

(2) Eestis registreeritud või registreerimisele kuuluvale laevale väljastab meresõiduohutust tõendavad tunnistused Veeteede Amet.

(3) Klassifikatsiooniühingu poolt väljaantud tunnistused võtab Veeteede Amet aluseks jatunnustab merekõlblikkuse tunnistuse väljaandmisel, kui Veeteede Ameti peadirektor on Vabariigi Valitsuse volitusel sõlminud klassifikatsiooniühinguga lepingu Eesti Vabariigi riigilippu kandvatele laevadele laevadele tunnistuste väljastamiseks.

(4) Laevaseadmete, navigatsioonivahendite ja päästevahendite remondi ja kontrolliga seotud teenuseid ning lastimisega seotud eriteenuseid osutavad Veeteede Ametilt selleks tegevusloa saanud ettevõtjad. Tegevusloa väljaandmise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 5. Välisriigi laevalt nõutavad tunnistused

Eesti Vabariigi territooriumil asuvates sadamates nõutakse välisriigilaevalt rahvusvahelisteskonventsioonides ettenähtud tunnistusi.

§ 6. Laeva sõidupiirkond

(1) Laeva sõidupiirkonna määrab ja märgiblaevaltunnistustesse Veeteede Amet.

(2) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatudklassifikatsiooniühingu määratud sõidupiirkonnaulatus ja selle kohta tehtud sissekanne laeva meresõiduohutust tõendavastunnistuses loetaksesamaväärseks Veeteede Ameti tehtud sissekandega.

§ 7. Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalanetauditeerimine

(1) Meresõiduohutusalanetauditeerimise eesmärk on kindlaks tehareederi poolt rakendatudmeetmete vastavus rahvusvahelistele nõuetele meresõiduohutuse valdkonnas.

(2) Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalanetauditeerimist korraldabVeeteede Amet ning selleedukalt läbinud reederile väljastatakse vastavad tunnistused.

(3) Veeteede Amet tunnustab käesoleva seaduse § 4lõikes 3 nimetatud klassifikatsiooniühingupoolt väljaantud meresõiduohutusalanetauditeerimise tunnistust.

(4) Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalanetauditeerimise korrakehtestab teede- ja sideminister.

3. peatükk. MERESÕIDUOHUTUSALANETAHNILINE JÄRELEVALVE

§ 8. Laeva ja väikelaeva tehnilise järelevalvekorraldamine

(1) Laevade tehnilist järelevalvet teostavad Veeteede Amet jakäesoleva seaduse § 4 lõikes 3nimetatud klassifikatsiooniühingud.

(2) Järelevalvet teostatakse ülevaatus ja kontrolliga.

(3) Laeva ülevaatused liigitatakse:

1) esmane ülevaatus;

2) iga-aastane ülevaatus;

3) täisülevaatus;

4) erakorraline ülevaatus.

(4) Laeva esmane ülevaatus tehakse enne laeva Eestis registreerimist.

(5) Pärast laeva esmast ülevaatus tehakse igal järgneval aastaliga-aastane ülevaatus ning iga viieaasta järel täisülevaatus.

(6) Laeva veealuse osa ülevaatus dokis tehakse täisülevaatuselja täiendavalt igal kolmandalaastal pärast täisülevaatus, kui klassifikatsiooniühingu eeskirjad janormid ei nõua sagedasematdokiülevaatus.

(7) Reisilaeva iga-aastane ülevaatus tuleb teha dokis. Erandkorrasvõib Veeteede Ametipeadirektor lubada ülevaatus dokis asendada tuukriülevaatus, kusjuuresellist erandit eirakendata kahel järjestikusel aastal.

(8) Erakorraline ülevaatus tehakse pärast laevaavariid või laeva ümberehitamist.

(9) Riiklikud järelevalveasutused kontrollivad ülevaatusvaheliselperioodil laeva:

1) tunnistuste kehtivust;

2) mehhanismide ja seadmete korrashoidu ning päästevahendite javarustuse kompleksust;

3) nõuetekohast mehitatust;

4) nõuetekohast lastimist või ballastimist;

5) laevapere elukeskkonda;

6) laevapere oskust tegutseda avariiohukorras;

7) keskkonnaohutust;

8) vastavust muudele meresõiduohutuse nõuetele.

(10) Väikelaevadele korraldatakse iga-aastane ülevaatus teede- ja sideministri kehtestatud korras ja väljastatakse sõidukõlblikkust tõendavdokument. Iga-aastaste ülevaatuste vahelisel perioodil on riiklikel järelevalveasutustel ja kohaliku omavalitsuse volikogu poolt volitatud ametnikulõigus kontrollida väikelaeva vastavust käesoleva paragrahvilõike 9 punktides 2--4 ja 7--8 nimetatud nõuetele.

§ 9. Ülevaatus korraldamine

(1) Reeder peab tagama laeva õigeaegse esitamise ülevaatusse.

(2) Riiklikku järelevalvet teostavale ametiisikule tuleb kontrollimiseks võimaldada vaba pääslaeva ja laevaruumidesse.

(3) Laeva kapten, väikelaeva juht ja laevapere liikmed on kohustatud abistama riiklikku järelevalvet teostavat ametiisikut ülevaatusse või kontrolli tegemisel ning andma vajalikku informatsiooni.

§ 10. Laeva tehnilise dokumentatsiooni esitamine Veeteede Ametile

(1) Eesti reederi tellimisel ehitatavate või ümberehitatavate laevade tehniline dokumentatsioon esitatakse Veeteede Ametile läbivaatamiseks ning kooskõlastamiseks enne ehituse alustamist. Erandkorras võib Veeteede Ameti peadirektor lubada dokumentide ja jooniste esitamist vastavalt nende valmimisele.

(2) Tehniline dokumentatsioon tuleb esitada Veeteede Ametile enne välisriigist omandatud laevavõi prahtimislepingu alusel laevapereta prahtitud laeva kandmist Eesti laevaregistrisse.

(3) Esitamisele kuuluvate tehniliste dokumentide loetelu kehtestab teede- ja sideminister.

§ 11. Tehnilise ülevaatus raamat

(1) Laeva ja väikelaeva tehnilise seisukorra ning seadmete ja varustuse koosseisu fikseerimiseks peab kõikidel Eestis registreeritud laevadel ja väikelaevadel olema tehnilise ülevaatus raamat.

(2) Tehnilise ülevaatus raamatu vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Riiklikku järelevalvet teostav ametiisik on kohustatud tegema tehnilise ülevaatus raamatussissekande avastatud puuduste kohta, märkides ära puudustekõrvaldamise nõuded ja tähtajad.

4. peatükk. LAEVA MEREKÕLBLIKKUS

§ 12. Laeva merekõlblikkus

Laev on merekõlblik, siseveekogudel sõidukõlblik, kui see on projekteeritud, ehitatud, seadistatud ja varustatud nõuetekohaselt, et ära hoida laevaavariid, merkeskkonna reostust ja õnnetusi laeval viibivate inimestega, ning reederile on väljastatud merekõlblikkuse tunnistusselle laeva kohta.

§ 13. Merekõlblikkuse ja sõidukõlblikkuse tunnistus

(1) Merekõlblikkuse tunnistus (siseveekogul kasutataval laeval sõidukõlblikkuse tunnistus) on Veeteede Ameti poolt väljaantud tunnistus, mis tõendab, et Veeteede Amet on teinud laevaliga-aastase ülevaatus ja laev on tunnistatud käesoleva peatükilõike kohaselt merekõblikuks.

(2) Keelatud on kasutada laeva, kui reederil puudub merekõblikkuse või sõidukõblikkuse tunnistus.

§ 14. Merekõblikkuse ja sõidukõblikkuse tunnistuse kehtetuks tunnistamine

Veeteede Amet tunnistab merekõblikkuse või sõidukõblikkuse tunnistuse kehtetuks järgmistel juhtudel:

1) laeva või selle seadmete olulise konstruktsioonilise muudatuse korral, mis ilmselgelt kahjustab laeva merekõblikkust;

2) laeva või selle seadmete vigastuse korral, mis ilmselt kahjustab laeva merekõblikkust, ning kui vigastus ei ole kõrvaldatud Veeteede Ameti võiklassifikatsiooniühingu poolt ettekirjutatud viisil;

3) laeva madalikule sõidu korral;

4) kui laev ei ole läbi teinud käesoleva seadusega ettenähtud perioodilist ülevaatus.

§ 15. Laevade projekteerimise, ehitamise ja seadistamisenõuded

- (1) Vabariigi Valitsus kehtestab laevade projekteerimise, ehitamise ja seadistamisenõuded, ettagada laeva merekõlblikkus.
- (2) Riiklikku järelevalvet laevade projekteerimise, ehitamise jaseadistamise üle teostab VeeteedeAmet.
- (3) Veeteede Amet tunnustab käesoleva seaduse § 4lõikes 3 nimetatud klassifikatsiooniühingupoolt teostatud järelevalvet laevade projekteerimise, ehitamise ja seadistamiseüle.

5. peatükk. LAEVA MEHITAMISE NÕUDED

§ 16. Laeva mehitamise üldnõuded

- (1) Laev peab olema mehitatud laevaperega, mille liikmed vastavad VabariigiValitsusekehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Laevapere on laeva ohutuks kasutamiseksvajalikespetsialistide ja teiste töötajate koosseis laeval.
- (2) Laeva kapteni, kipri, tüürimehe, kapteniabi, laevamehaaniku,elektromehaaniku jaraadiospetsialisti (laeva juhtkond) meresõidu diplomi ja kutsetunnistuse juurde kuulubkinnitusleht, mis annab õiguse töötada kinnituslehel märgitudametikohal.
- (3) Laevade (sh. remondis olevate ja ehitatavate) minimaalkoosseisunõuded kehtestab teede- ja siseminister. Minimaalkoosseisu nõuded kehtestatakse laevadele kogumahutavusega20 võienam ühikut ja kõikidele reisilaevadele.

§ 17. Ohutu mehitamise tunnistus

- (1) Laeva ohutu mehitamise tunnistus on dokument, mille järgikomplekteeritakse minimaalne kvalifitseeritud laevapere.
- (2) Laeva ohutu mehitamise tunnistuse väljastab Veeteede Amet.
- (3) Veeteede Amet võib ohutu mehitamise tunnistuse kehtetukstunnistada, kui laeva tehnilisteseadmete seisukord ei taga ohutust kehtestatud laevapere minimaalse koosseisuga.

§ 18. Keeld kasutada laeva, kui laevapere koosseis ei vasta ohutumehitamise tunnistusenõuetele

Laeva, millele ohutu mehitamise tunnistusega on kehtestatud laevapere minimaalnekoosseis, on keelatud kasutada, kui laevapere liikmete arv või selle koosseis ei vastakehtestatudminimaalsetele ohutu mehitamise nõuetele.

§ 19. Laevapere ettevalmistamine eelseisvaksreisiks

- (1) Kapten peab tagama, et laevapere liikmel oleksid vajalikud teadmised laevaehitusest,ohutusnõuetest ja laevapere liikme kohustustest avarii korral.
- (2) Kaptenite vahetumise korral peab reeder tagama laeva juhtimistülevõtvale kaptenileküllaldase aja laevaga tutvumiseks. Laeva juhtimiseülevõtmise moment fikseeritaksesissekandega laeva logiraamatusse.

§ 20. Kapteni õigused ja kohustused merereisijätkamisel mittetäielikult komplekteeritudlaevaperega

- (1) Kaptenil on õigus Veeteede Ametiga kooskõlastatult erandkorrasvastu võtta merereisijätkamise otsus, vaatamata sellele, et laev ei ole komplekteeritud ohutu mehitamisetunnistusekohaselt, järgmistel juhtudel:
 - 1) laevapere liikme äkilise haigestumise või surma korral;
 - 2) mõnel teisel ettenägemata juhul, kui ühte või mitutlaevapere liiget ei ole võimalik rakendada laevatöödel;
- (2) Otsuse tegemisel jätkata merereisi mittetäieliku koosseisuga peabkapten veenduma, etmeresõiduohutuse tagavad laeval olevad töövoimelised laevapere liikmed.
- (3) Mittetäieliku laevapere koosseisuga merereisi kestus ei tohi ollapikem, kui see on vajaliklaeva jõudmiseks sadamasse, kus on võimalik ja otstarbekas laevaperetäiendavaltkomplekteerida.
- (4) Enne käesolevas paragrahvis nimetatud otsuse vastuvõtmistteatab kapten sellest laevatõõkaitse nõukogule või -volinikule.

§ 21. Laevapere liikmete tervisekontroll

- (1) Laevapere liige peab läbima kehtestatud korras tervisekontrolli,millega tehakse kindlakstema tervisliku seisukorra vastavus tööks laeval.

(2) Laevapere liikmete tervisekontrolli korra kinnitab Vabariigi Valitsusvõi tema volituselsotsiaalminister.

6. peatükk. VAHITEENISTUS LAEVAS

§ 22. Vahiteenistuse korraldamine

(1) Laeval peab olema korraldatud vahiteenistus, et tagada laeva ohutusmeresõidul, seismise ajalankrus, kai ääres või dokis.

(2) Laeva vahiteenistuse korra kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Vahiteenistust korraldab laeva kapten.

§ 23. Vaht väikelaeval

(1) Väikelaeval peab olema korraldatud vaht, et tagada väikelaevaohutu liiklemine.

(2) Väikelaeva vaht on väikelaeva juhi kohustus jälgidapidevalt ümbritsevat veeala eesmärgigavältida avariid ning mitte seada ohtu veekogul viibijate elu ja tervist.

7. peatükk. REISILAEVAD

§ 24. Reisilaev ja reisija

(1) Reisilaev on laev, mis on ette nähtud enam kui 12 reisijavedamiseks.

(2) Reisija on isik laevas, kes ei ole kantud laeva munsterrolli ning ei ole seotudtöödega laevapardal.

(3) Reisijaks ei loeta:

1) isikut, kes on toimetatud laeva pardale pärast tema päästmistmerel;

2) lootsi ja lootsiõpilast;

3) last vanuses alla ühe aasta.

(4) Reisijad kantakse reisijate nimekirja. Reisijate nimekirja koostamise korrakehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 25. Reisijateveo tunnistus

(1) Eestis registreeritud reisilaeval peab olema Veeteede Ameti pooltväljastatud reisijateveotunnistus.

(2) Reisijateveo tunnistus on tõend selle kohta, et laeval iga-aastaseülevaatuse teinud VeeteedeAmet on tunnistanud laeva kõlblikuks reisijateveoks.

(3) Reisilaeval, mille kohta on välja antud reisijateveo tunnistus, einõuta merekõlblikkusetunnistust.

(4) Eesti sadamaid külastavatel välisriigi reisilaevadel peab olemameresõiduohutust tõendavtunnistus, milles on märgitud lubatud maksimaalne reisijate arv.

(5) Reisilaev ei tohi pardale võtta rohkem reisijaid, kui on märgitudreisijateveo tunnistuses võivälisriigi laevade puhul mõnes teises samaväärses dokumendis.

§ 26. Reisijateveo tunnistuse kehtetukstunnistamine

Veeteede Amet tunnistab reisijateveo tunnistuse kehtetuks käesoleva seaduse § 14 punktides 1--4sätetatud tingimustel.

8. peatükk. ERIKONSTRUKTSIOONIGA LAEV JAKIIRLAEV

§ 27. Täiendavad ohutusnõuded

Erikonstruktiooniga laevadele ja kiirleevadele kehtestatakse täiendavadohutusnõudedvahiteenistuse korra, navigatsioonivahendite kasutamise ning hüdrometeoroloogilistesttingimustest tulenevate piirangute kohta. Täiendavad ohutusnõuded kehtestabteede- ja sideminister.

9. peatükk. VÄIKELAEVADEMERESÕIDUOHUTUSE NÕUDED

§ 28. Väikelaeva konstruktsioonilist ohutusttõendav dokument

(1) Väikelaevade tootja või importija peab väikelaevavarustama passi või muu dokumendiga, kus lisaks väikelaeva põhiaandmetele on märgitud ka väikelaevasõidupiirkond, hüdrometeoroloogilistest tingimustest tulenevad piirangud, lubatud suurimimimiste arv pardalning ehitusnormistik, mille alusel on väikelaev ehitatud. Väikelaev peab olemavarustatudkasutamishendiga.

(2) Vabariigi Valitsus võib kehtestada väikelaevade kvaliteedinõuded ning piirata kvaliteedinõuetele mittevastavate väikelaevade turustamist Eestis.

§ 29. Väikelaeva kasutamine veeteedel

(1) Väikelaeva kasutamisel üldkasutatavatel veeteedel, ranniku jasadama lähistel tuleb järgida meresõidu reegleid. Teede- ja sideminister kehtestab väikelaevade kasutamisenõuded ja korra.

(2) Maavanemal on õigus kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul kehtestada väikelaevade kasutamise piiranguid.

(3) Enne väikelaeva kasutamist on selle juht kohustatud tutvuma temapoolt sõiduks valitud piirkonnas kehtestatud eeskirjade ja ilmateatega.

§ 30. Nõuded väikelaeva juhile

(1) Väikelaeva juht ei tohi olla noorem kui 15 aastat ning tal peavad olema vastava väikelaevajuhtimiseks vajalikud teadmised ja oskused.

(2) Teede- ja sideminister kehtestab meresõiduohutust tagavad, väikelaevade suurusest, võimsusest ja liigist tulenevad nõuded väikelaevajuhtideväljaõppele.

§ 31. Väikelaeva kasutamise keeld

Veeteede Amet, Mereinspeksioon või kohaliku omavalitsuse volikogupoolt volitatud ametnik võib keelata väikelaeva kasutamise, kui see ei ole nõuetekohaselt mehitatud ja varustatud ning on avastatud puudusi, mis ei taga väikelaeva ohutust.

10. peatükk. LAEVADE LASTIMINE JA LOSSIMINE

§ 32. Lastimine, lossimine ja ballastimine

(1) Laeva peab lastima, lossima ja ballastima nii, et selle püstuvus ja jujuvus oleksid laevatunnistustes ja dokumentides märgitud nõuete piires, tagamaks laeva, selle pardal olevate inimeste ja lasti ohutust.

(2) Eestis registreeritud laeval kogumahutavusega 20 või enamühikut peab olema reederiesitatud ja Veeteede Ameti kinnitatud kirjalik informatsioon laeva püstuvuse kohta, millest koopia peab jääma Veeteede Ametile.

(3) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud klassifikatsiooniühingu kinnitatud informatsioon laeva püstuvuse kohta loetakse samaväärseks Veeteede Ameti kinnitatud informatsiooniga.

(4) Lasti paigutamine ja kinnitamine peab toimuma vastavalt reederiväljatöötatud ning Veeteede Ameti peadirektori kinnitatud juhendile.

§ 33. Laeva vabaparras

(1) Laeva vabaparras on laeva parda osa, mis on mõõdetud vertikaalselt laeva keskkohal peatekiülemisest servast kuni veeliinini.

(2) Laevadele kehtestab minimaalse vabaparda Veeteede Amet.

(3) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud klassifikatsiooniühingu poolt minimaalse vabaparda kehtestamine Eesti Vabariigi riigilippu kandvatele laevadele loetakse samaväärseks Veeteede Ameti kehtestatuga.

§ 34. Laadungimärgi pardale kandmine

(1) Laeval, millele kehtestatakse minimaalne vabaparras, tuleb mõlemale pardale kanda püsiv laadungimärk, mis näitab lubatud minimaalset vabaparrast.

(2) Keelatud on lastida laeva üle laadungimärgiga lubatud piiri.

§ 35. Laadungimärgi tunnistus

(1) Laeva minimaalse vabaparda kehtestamisel väljastatakse laadungimärgi tunnistus.

(2) Kui välisriigi laeval on lubatud minimaalne vabaparras märgitudmingis teises dokumendis, siis tunnustatakse seda kui laadungimärgi tunnistust.

§ 36. Laadungimärgi tunnistuse kehtetukstunnistamine

Veeteede Amet võib laadungimärgi tunnistuse kehtetuks tunnistada, kuilaeva kere või seadmeteosas on toimunud olulisi muudatusi.

11. peatükk. PUKSEERIMINE

§ 37. Ohutu pukseerimine

(1) Pukseerimisel tuleb võtta tarvitusele kõik abinõud, etkindlustada pukseeriva laeva jävääkelaeva ning pukseeritava laeva ja väikelaeva või muu pukseeritavaujuva objekti ohutus.

(2) Pukseerimise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

12. peatükk. MERESÕIDUOHUTUSE TAGAMINEVEETEDEL

§ 38. Veeteede märgistamine jakaardistamine

(1) Veeteede märgistatakse ja kaardistatakse pärast seda, kui onteostatud veeteede ja sellega piirnevaveela hüdrograafilised, hüdroloogilised ja muud uuringud.

(2) Navigatsioonimärgistuse tehnilised nõuded ja normid kehtestabteede- ja sideminister.

(3) Navigatsioonimärgistuse paigaldamist ja hooldamist korraldabüldkasutatavatel veeteedelVeeteede Amet, sadamaalal ja väljaspool sadamaala nende navigatsioonimärkideosas, misteenindavad ainult ühte konkreetset sadamat, vastava sadama valdaja.

(4) Veeteede Amet korraldab navigatsioonialaste teatmeteoste ja merekaartideväljaandmist ningtagab nendes avaldatud andmete õigsuse.

(5) Veeteede Amet avaldab informatsiooni navigatsiooniliste muudatuste kohtaEesti vetes ningkorraldab navigatsioonihoiatuste edastamist meresõitjatele.

§ 39. Ehitustegevuse korraldamine veeteedel jameremärkide läheduses

(1) Ehitustegevust veeteedel ning navigatsioonimärkide vahetusläheduses ja mõjupiirkonnaspiiratakse, kui see kahjustab meresõiduohutust.

(2) Ehitustegevuse korra veeteedel, navigatsioonimärkide vahetusläheduses ja mõjupiirkonnasning hüdrograafiliste mõõdistustööde läbiviimisekorra kehtestab teede- ja sideminister.

§ 40. Veeliikluse eeskiri

Veeliikluse eeskirja ja jäämurdetööde korra kehtestab VabariigiValitsus.

13. peatükk. LAEVADE LOOTSIMINE

§ 41. Lootsimise eesmärk

Ohutu meresõidu tagamiseks toimub sadamate lähistel ja akvatooriumis,samuti sadamate vahellaevade lootsimine.

§ 42. Lootsimispiirkond

(1) Teede- ja sideminister kehtestab lootsimise korra ja laevaliikluse piirkonnad,kus lootsimineon kohustuslik, ning määratleb erijuhud, mille puhul laev vabastataksekohustuslikustlootsimisest.

(2) Nendes laevaliikluse piirkondades, kus lootsimine ei ole kohustuslik,on kaptenil õigus nõudalaevale lootsi, kui ta peab seda vajalikuks.

§ 43. Lootsiteenistus ja lootsiteenuste osutamine

Lootsiteenistuse õiguslikud alused ja lootsiteenuste osutamise korrasätestab seadus.

§ 44. Nõuded lootsile

- (1) Lootsiks võib olla Eesti Vabariigi kodanik, kellel on kapteni võivanemtüürimehe meresõidudiplom.
- (2) Lootsi kvalifikatsiooninõuded kehtestab teede- ja sideminister.
- (3) Lootsi kutsetunnistuse väljastab Veeteede Amet.
- (4) Teede- ja Sideministeeriumi valitsemisalas asuva lootsiteenust osutavariigiasutuse lootsiametipalk on riigiteenistujate ühtse palgaastmestiku kõrgeima astmepalgamäära ning vastavakoeffitsiendi korrutis, kusjuures see koeffitsient ei või olla väiksem kui 0,6 jasuurem kui 1,5. Lootsi ametipalga koeffitsiendi kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 45. Lootsi üldised kohustused

- (1) Loots on kohustatud oma nõuannetega abistama kaptenit laevajuhtimisel.
- (2) Loots juhhib vajaduse korral kapteni tähelepanulaevasõidueskirjade rikkumistele ning nõuab nende kõrvaldamist. Juhul kui kapten lootsi põhjendatud nõudmisi eitäida, on lootsil õigus laevaedasisest lootsimisest loobuda, teatades sellest viivitamatult lootsiteenistusele, kuid ta peabhoiatama kaptenit navigatsioonilise ohu eest, vaatamata sellele, et ta on lootsimisest loobunud.
- (3) Lootsil ei ole õigust kapteni nõusolekuta laevalt lahkuda enne, kui laev on ohutult tankurdatud, kai äärde kinnitatud, merele juhitud või kui teda on asendanud teine loots.
- (4) Loots on laevale saabudes kohustatud tutvuma laeva kapteni täidetud laeva kontroll-lehega. Juhul kui loots avastab laeva lootsimise ajal erinevusi laeva tegeliku seisukorra ja laevakontroll-lehe sissekannete vahel, mis võivad kahjustada meresõiduohutust, on ta kohustatud sellest viivitamatult teatama lootsiteenistusele, kes peab lootsi poolt avastatud puudustest viivitamatult teatama Veeteede Ametile. Laeva kontroll-lehe vormi kehtestab teede- ja sideminister.

§ 46. Kaldaradarijaama kasutamine

Juhul kui hüdro meteoroloogilised olud ei võimalda lootsi laevale saata, edastatakse laevakaptenile informatsioon laeva liikumise, navigatsiooniliste tingimuste ning liiklusolukorra kohta kaldaradarijaama operaatori kaudu.

§ 47. Lootsi vastutus

- (1) Vastutus lootsi tegevuse eest tekib vaid juhul, kui tõestatakse, et tegemist oli lootsi tahtlikuteoga või niisuguse eksliku nõuandega, mille järgimisel laeva kapten eisaanud ette näha avariid.
- (2) Laeva kaptenil on õigus nõuda lootsi väljavahetamist, kuita leiab, et loots ei ole pädev täitma oma kohustusi, informeerides oma kavatsusest lootsiteenistust.

§ 48. Laeva kapteni kohustused lootsi vastuvõtmisel laevale ja lootsi laevalt lahkumisel

Laeva kapten on kohustatud tagama lootsi kiire ja ohutu vastuvõtmise laevale jalahkumisel laevalt.

§ 49. Lootsikviitung

Laevale saabunud loots on kohustatud esitama laeva kaptenile täitmiseks teede- ja sideministri kinnitatud näidisele vastava lootsikviitungi, mille kapten täidab ja kinnitab oma allkirjaga.

§ 50. Kapteni vastutus lootsi laeval viibimise ajal

- (1) Lootsi viibimine laeval ei võta kaptenilt vastutust laeva juhtimise eest.
- (2) Kui laeva kapten lahku navigatsioonisillalt, peab ta lootsile teatama, kestüürimeestest juhilaeva tema äraolekul.

14. peatükk. RIIKLIK JÄRELEVALVEJA PIIRANGUD LAEVA KASUTAMISEL

§ 51. Riiklikud järelevalveasutused

- (1) Käesoleva seaduse alusel teostavad riiklikku järelevalvet meresõiduohutust reguleerivate õigusaktide täitmise üle Veeteede Amet ja teised seaduses sätestatud järelevalveasutused.
- (2) Veeteede Ameti laevakontrolliinspektor teostab riiklikulaevakontrolli. Riiklikulaevakontrolliinspektori kvalifikatsiooninõuded kinnitab teede- ja sideminister.
- (3) Vabariigi Valitsus võib määrata Eesti välisesindustekohustused, mis on seotud riiklikujärelevalvega Eesti riigilippu kandvate laevade üle välismaal.

§ 52. Riikliku järelevalve eesmärk ja objekt

(1) Riikliku järelevalve eesmärk on:

- 1) meresõiduohutuse tagamine;
- 2) merekeskkonna reostuse vältimine;
- 3) tööohutuse, töötervishoiu ja tervisekaitsemeetmete järgimine.

(2) Riikliku järelevalve objekt on:

- 1) laeva merekõlblikkus kere, mehhanismide, seadmete ja varustuse osas;
- 2) laeva nõuetekohane mehhitatus;
- 3) laeva nõuetekohane lastimine;
- 4) laeva päästevahendite, tuletõrje- ja avariiseadmete vastavusnõuetele;
- 5) laeva vastavus töökaitsese ja tervisekaitsese nõuetele;
- 6) muude organisatsiooniliste ja tehniliste meetmete vastavuskehtestatud nõuetele.

§ 53. Laeva sadamast väljumise keeld

(1) Veeteede Ameti laevakontrolliinspektor võib keelata Eesti riigilippukandval laeval järelevalve laeval sadamast väljuda järgmistel juhtudel:

- 1) laev ei ole merekõlblik (siseveekogudel sõidukõlblik);
- 2) laev ei ole nõuetekohaselt mehhitatud ja varustatud;
- 3) laev ei ole nõuetekohaselt lastitud või ballastitud;
- 4) laeval on lubatust rohkem reisijaid;
- 5) laeval on avastatud olulisi tööohutus- ja tervisekaitsealaseid puudusi;
- 6) laeva kohustuslikud tunnistused puuduvad või on aegunud;
- 7) tekilaadungi või viljalaadungiga laeval puudub püstuvusarvutus;
- 8) merepukseerimiseks puudub pukseerimisearvutus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puuduseavastanud riiklik järelevalveasutus teeb Veeteede Ametile taotluse laev sadamast kinni pidada, informeerides sellest sadamakapteni.

(3) Veeteede Ameti laevakontrolliinspektori otsus laeva sadamast väljumise keelamise kohta peab sisaldama kinnipidamise alust ja ettekirjutust selle kohta, mida on vaja teha puudustekõrvaldamiseks.

(4) Riiklikul järelevalveasutusel on õigus keelata laevavahendite kasutamist, kui nende seisukord ohustab laevapere liikmete või reisijate elu või tervist.

(5) Veeteede Amet on kohustatud laevast, millel on keelatud mereleminna, viivitamatult teatama piirivalvele, tollile, lootsiteenistusele ja sadama valdajale.

§ 54. Riikliku järelevalveasutuse ettekirjutused

Puuduste esinemise korral, mis ei anna alust laeva sadamast väljumise keelamiseks, võib riikliku järelevalveasutuse vastutav töötaja või Veeteede Ameti laevakontrolliinspektor teha ettekirjutusi puuduste kõrvaldamiseks, märkides aktis puuduste kõrvaldamisetähtajad.

§ 55. Vastutus

Laeva juhtkonna liikme meresõidu diplomi või kutsetunnistuse kinnituslehe ajutine äravõtmine laevasõitu oluliselt ohustava teo eest on võimalik teede- ja sideministri kehtestatud korras.

§ 56. Laevaavarii mõiste

Laevaavarii on sündmus, mille tagajärjeks on:

- 1) laeva või väikelaeva meresõidumaduste kaotus või laevahukk;
- 2) vigastuse tekitamine oma laevale või väikelaevale, teisele laevale või väikelaevale, kaldaehitisele või meremärgile;
- 3) pukseeritava laeva või muu pukseeritava ujuvvahendimeresõidumaduste kaotus;
- 4) laeva või väikelaeva poolt keskkonnareostuse tekitamine.

§ 57. Laevaavarii juurdluse eesmärk

Laevaavarii juurdluse eesmärk on:

- 1) laevaavarii asjaolude, põhjuste ja tagajärgede väljaselgitamine;
- 2) laevaavariis süüdi olevate isikute väljaselgitamine;
- 3) laevaavariisid vältivate meetmete väljatöötamine juurdluse käigus saadud kogemuste põhjal.

§ 58. Laevaavarii juurdluse läbiviija

- (1) Väga raske laevaavarii korral, millega kaasnesid inimohvrid või ulatuslik kahjumerekeskkonnale või inimeste elule või tervisele, korraldab laevaavarii juurdlust Vabariigi Valitsuse nimetatud komisjon.
- (2) Niisuguse laevaavarii juurdlust, millega ei kaasnenud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tagajärgi, korraldab Veeteede Amet.
- (3) Kergema laevaavarii korral võib Veeteede Ameti peadirektor reederitaotlusel volitada laevaavarii juurdluse korraldamise reederile, pannes talle juurdluskokkuvõttesitamisekohustuse.

§ 59. Laevaavariist teatamine

- (1) Laevaavarii korral on kapten kohustatud avarii asjaoludest teatama reederile, kes sellest viivitamatult informeerib Veeteede Ametit ja vajaduse korral Päästeametit.
- (2) Veeteede Amet on kohustatud informeerima Eesti territoriaal- ja sisemerel, laevatatavate siseveekogudel ja sadamates olevaid laevu Eesti territoriaal- või sisemerel või laevatatavate siseveekogul toimunud laevaavariist, kui see võib osutada takistuseks laevaliiklusele.
- (3) Kui laevaavarii leidis aset välisriigi territoriaal- või sisemerel, on kapten või reeder kohustatud avariist teatama Eesti Vabariigi konsulile või saatkonda selles välisriigis.

§ 60. Laevaavarii juurdluskokkuvõtte

- (1) Laevaavarii kohta koostatakse juurdluskokkuvõtte.
- (2) Laevaavarii juurdluskokkuvõtte peab sisaldama:
 - 1) laevaavarii toimumise aega ja asjaolusid;
 - 2) laevaavariile eelnenud reisi kulgu;
 - 3) laevaavarii põhjuslike seoseid;
 - 4) asjaosaliste isikute tegevuse kirjeldust;
 - 5) hinnangut selle kohta, kas laev (väikelaev) ja laevapere vastavaldõigusaktide järele vastavaheliste konventsioonide nõuetele;
 - 6) laevaavarii tagajärgi ja liigitust;
 - 7) laevaavarii põhjust.

§ 61. Välisriigi laeva või väikelaevaga toimunud avarii

Välisriigi laeva või väikelaevaga Eesti Vabariigi territoriaal- või sisemerel (siseveeteedel) võisadamasse aset leidnud avarii juurdlust korraldatakse vastavalt käesoleva peatükisätetele.

§ 62. Laevaavariide liigitamise, juurdluse ja arvelevõtmise kord

Laevaavariide liigitamise, juurdluse ja arvelevõtmise korra kehtestab VabariigiValitsus või temavolitatud teede- ja sideminister.

16. peatükk. RAKENDUSSÄTTED

§ 63. Kehtetuks tunnistamine

Tunnistatakse kehtetuks kaubandusliku meresõidu koodeksi (RT 1991, 46--48,577; RT I 1993,65, 923; 1995, 54, 882; 1996, 78, 1380; 1997, 77, 1315) § 6lõike 1 punkti 1 alapunktid 1, 2, 3, 5,6, 7 ja 8, §-d 56, 92 kuni 109 ja 182.

§ 64. Veeseaduse(RT I 1994, 40, 655; 1996, 13,241) § 18 lõige 3¹muudetakse ja sõnastataksejärgmiselt:

«(3¹) Veesõidukite hoidmise ja kasutamisenõuded käesoleva seaduse § 5 lõike 2punktis 2nimetatata siseveekogudel kehtestab keskkonnaminister.».

§ 65. Seaduse jõustumise erisused

Kuni §-s 43 nimetatud seaduse jõustumiseni kehtivadkäesolevas seaduses ja teistes õigusaktidessättestatud lootsiteenistuse õiguslikud alused ning lootsiteenuste osutamisesenine kord.

§ 66. Riigilõivuseadust(RT I 1997, 80,1344; 86, 1461; 87, 1466 ja 1467) täiendatakse§-ga 115¹järgmises sõnastuses:

«§ 115¹. Laeva tehniline ülevaatusja laevaomaniku meresõiduohutusalanane auditeerimine

(1) Laeva ja väikelaeva tehnilist ülevaatus tõeandvatetunnistuste väljaandmise eest tasutakseriigilõivu laeva või väikelaeva kogupikkuse iga meetri kohta:

- 1) laeva ja tekiga väikelaeva iga-aastase ülevaatus eest50 krooni;
- 2) tekita väikelaeva iga-aastase ülevaatus eest 25 krooni;
- 3) laeva täisülevaatus eest 75 krooni;
- 4) laeva erakorralise ülevaatus eest 25 krooni.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatudriigilõivudele kohaldatakse järgmisi koefitsiente:

- 1) mitmetekilisel laeval 1,2;
- 2) alla 8 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 0,75;
- 3) 8 kuni 11 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1;
- 4) 12 kuni 19 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1,25;
- 5) üle 20 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1,5.

(3) Reederi meresõiduohutusalanase auditeerimise läbimise tunnistuseväljastamise eest tasutakseriigilõivu 1 kroon auditeerimisele kuuluva laeva kogumahutavuse ühikukohta, kuid mitte vähemkui 5000 krooni.».

§ 67. Jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1998. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees ToomasSAVI